

Avdelning
Analysavdelningen
Handläggare
Marie Kahlroth
08-563 085 49
Marie.kahlroth@uk-ambetet.se

Datum
2013-09-20

Reg.nr

Ekonomisk statistik för universitet och högskolor

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur undersökningen genomförs och hur man kan ta del av resultaten.

Innehållsförteckning

Ekonomisk statistik för universitet och högskolor.....	1
A Administrativa uppgifter	2
A.1 Ämnesområde	2
A.2 Statistikområde	2
A.3 SOS-klassificering	2
A.4 Statistikansvarig.....	2
A.5 Statistikproducent	2
A.6 Uppgiftsskyldighet.....	2
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	2
A.8 Gallringsföreskrifter.....	2
A.9 EU-reglering.....	3
A.10 Syfte och historik	3
A.11 Statistikanvändning.....	3
A.12 Uppläggning och genomförande	3
A.13 Internationell rapportering.....	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorlekar.....	4
B.2 Tillförlitlighet.....	6
2.1 Tillförlitligheten totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	7
B.3 Aktualitet	8
3.1 Frekvens	8
3.2 Framställningstid.....	8
3.3 Punktlighet	8
B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
4.1 Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2 Jämförbarhet mellan grupper.....	8
4.3 Sam användbarhet	8
B.5 Tillgänglighet och förståelighet	9
5.1 Spridningsformer	9
5.2 Presentation.....	9

Datum
2013-09-12

Reg.nr

5.2	Dokumentation.....	9
5.4	Tillgång till data.....	9
5.5.	Upplysningstjänster	9

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Högskoleväsende

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Sveriges officiella statistik

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Universitetskanslersämbetet
Adress: Box 7703, 103 95 Stockholm
Besöksadress: Löjtnantsgatan 21(fr.o.m. 131007)
Kontaktperson: Marie Kahlroth
Telefon: 08-563 085 49
e-post: förnamn.efternamn@uk-ambetet.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Universitetskanslersämbetet
Adress: Box 7703, 103 95 Stockholm
Besöksadress: Löjtnantsgatan 21 (fr.o.m. 131007)
Kontaktperson: Marie Kahlroth
Telefon: 08-563 085 49
e-post: förnamn.efternamn@uk-ambetet.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger för statliga lärosäten enligt lagen (SFS 2001:00) om den officiella statistiken.

Uppgiftsskyldigheten för stiftelsehögskolor regleras dels genom deras respektive långsiktiga avtal med staten, dels genom 5 § i lag (SFS: 1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. För övriga utbildningsanordnare regleras uppgiftsskyldigheten endast genom den senare.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

Inga personuppgifter ingår i undersökningen.

A.8 Gallringsföreskrifter

Datum
2013-09-12

Reg.nr

Inga gallringsföreskrifter föreligger.

A.9 EU-reglering

Statistiken är inte EU-reglerad.

A.10 Syfte och historik

Syftet med statistik över högskolans ekonomi är att ge kvantitativa data om insatta ekonomiska resurser för högskolans verksamhet samt beskriva universitetens och högskolornas ekonomi ur så många relevanta frågeställningar som möjligt.

Sedan mål- och resultatstyrning infördes för universitet och högskolor 1993/94 har Högskoleverket varit statistikansvarig myndighet för högskoleväsende och 1 januari 2013 fördes statistikansvaret till den nybildade myndigheten Universitetskanslersämbetet. Staten satsar omfattande medel på högskolesektorn och det finns därför ett behov av att de ekonomiska uppgifterna om verksamheten finns lätt tillgängliga för såväl allmänhet som specialintresserade.

Uppgifterna samlas in av Universitetskanslersämbetet direkt från lärosätena i samband med att årsredovisningarna lämnas till regeringen. Uppgifterna avser finansiering av verksamheten, resultaträkningar (intäkter och kostnader) samt vissa ytterligare uppgifter från lärosätenas årsredovisningar.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är riksdag och regering, Statistiska centralbyrån samt universitet och högskolor. Statistiken används också som underlag för inrapportering till EU och OECD.

A.12 Uppläggning och genomförande

Uppgifterna till den ekonomiska statistiken om högskolan samlas in via elektroniska enkäter, i en så kallad ekonomisk mall.

Insamlingen sker genom att brev skickas till lärosätena med kopia till ämbetets kontaktpersoner i slutet av november det aktuella insamlingsåret. Brevet innehåller en presentation av insamlingen, tidplan samt beskrivning av eventuella förändringar i årets insamling. Samtidigt läggs den så kallade ekonomiska mallen ut på ämbetets hemsida tillsammans med beskrivning av insamlingen och en manual till mallen. Uppgifterna skall lämnas senast 28 februari året därpå, dvs. efter att de statliga lärosätena har lämnat sina årsredovisningar till regeringen. Lärosätena hämtar ekonomiska mallen samt manual och övrigt informationsmaterial på ämbetets hemsida. Det är vanligen den centrala administrationen vid respektive lärosäte som besvarar enkäten.

Den ekonomiska statistiken utgår från lärosätenas årsredovisningar och de uppgifter som lämnas skall överensstämma med resultat- och balansräkningar. Därför är intäkterna uppdelade i anslag, bidrag och avgiftsintäkter och fördelad på olika verksamhetsområden, alltså utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och forskarnivå.

Den del av statistiken som redovisar finansieringen av verksamheten kan delvis avvika från statsredovisningen eftersom det är finansiär och inte motpart som skall redovisas. Detta för att lärosätena ibland transferera bidrag vidare till andra lärosäten och det är den ursprungliga finansiären som är den intressanta.

Datum
2013-09-12

Reg.nr

Inför den årliga insamlingen av ekonomisk statistik om högskolan måste klargöras huruvida händelser har inträffat som kräver utveckling av den ekonomiska statistiken. Eventuellt utvecklingsarbete sker i samråd med en särskild referensgrupp för den ekonomiska statistiken. Inför kommande förändringar i insamlingen informeras lärosätena snarast möjligt, eftersom de kan behöva lägga om ekonomisystemen för att få fram uppgifterna.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter rapporteras årligen (via SCB) till Eurostat i enlighet med förordningen 88/2011 och till OECD och UIS/UNESCO.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Syftet med undersökningen är att ge kvantitativa data om insatta ekonomiska resurser för högskolans verksamhet samt beskriva universitetens och högskolornas ekonomi ur så många relevanta frågeställningar som möjligt.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorlekar

1.1.1 Objekt och population

Högskoleväsende omfattar alla utbildningsanordnare som bedriver högskoleutbildning.

Populationen för undersökningen om högskolans ekonomi utgörs av alla universitet och högskolor (både statliga och med enskild huvudman). Enskilda utbildningsanordnare med examenstillstånd inom psykoterapi omfattas inte av undersökningen.

1.1.2 Variabler

Resultaträkningar totalt och per område – utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning, konstnärligt utvecklingsarbete och utbildning på forskarnivå. Dessa områden delas i sin tur in i utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev och uppdragsverksamhet, respektive forskning/konstnärligt utvecklingsarbete och utbildning på forskarnivå och uppdragsforskning. Vid SLU finns även verksamhetsgrenen Fortlöpande miljöanalys. Av resultaträkningarna framgår intäkterna fördelade på anslag, bidrag, avgiftsintäkter samt finansiella intäkter. Kostnadssidan delas in i personal-, lokal, övriga driftskostnader, avskrivningar samt finansiella kostnader.

Intäkter per finansiär och intäktstyp: I en separat flik av ekonomiska mallen lämnas uppgifter om finansieringen av verksamheten vid universitet och högskolor (samma indelning som ovan). Finansieringen visar hur stora intäkter som årligen kommer från olika finansiärer eller grupper av finansiärer. Det är ursprungsfinansiären som redovisas, inte motparten.

För uppgifter om intäkter till utbildning och forskning exklusive uppdragsverksamhet efterfrågas dels vilken typ av intäkt det gäller (anslag, avgift, bidrag eller finansiell), dels varifrån intäkten kommer, dvs. finansiär. Intäkterna redovisas per område, utbildning

Datum
2013-09-12

Reg.nr

enligt uppdrag i regleringsbrev respektive forskning/konstnärligt utvecklingsarbete och utbildning på forskarnivå.

För intäkter från uppdragsverksamhet skall finansiär redovisas, inte typ av intäkt. Ibland förekommer även andra typer av intäkter än avgifter inom uppdragsverksamheten. Universitetskanslersämbetet har valt att inte särskilt redovisa den ringa omfattning av bidrag och anslag som förekommer i uppdragsverksamheten eftersom fördelningen på olika typer av intäkter framgår av resultaträkningarna.

Kostnader per lärosäte och verksamhet enligt uppgifterna i resultaträkningen, indelat i personal-, lokal, övriga driftskostnader, avskrivningar samt finansiella kostnader.

Balanserad kapitalförändring, oförbrukade bidrag samt upplupna bidragsintäkter. Fr.o.m. 2011 finns även uppgifterna fördelade på utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå, men redovisas än så länge enbart i tabellform.

För utbildning på grundnivå och avancerad nivå efterfrågas uppgifter om **takbelopp**, både uppdrag och **utfall av helårsstudenter och helårsprestationer** och i anslutning till det, utgående balanser av **överproduktion** respektive **anslagssparande** samt **decemberprestationer**. Uppgifterna behövs för att få fram en helhetsbild av lärosätenas ekonomi och det är viktigt att de kan redovisas på ett lättillgängligt sätt.

Antalet **helårsstudenter och helårsprestationer per utbildningsområde** – som avräknas mot takbeloppen – redovisas också.

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är intäkter, kostnader, verksamhetsutfall, årets kapitalförändring, balanserad kapitalförändring, oförbrukade bidrag, upplupna bidragsintäkter samt takbeloppsuppföljning, se ovan. Uppgifterna redovisas i tusentals kronor.

Avsikten är att det skall vara möjligt att identifiera typ av finansiär för samtliga intäkter till sektorn. Med finansiär avses den ursprungliga finansiären, inte motparten i de fall de avviker från varandra, exempelvis vid gemensamma forskningsprojekt. Detta redovisningssätt avviker från statsredovisningen, men är mycket viktigt för att kunna avgöra vilka som finansierar verksamheten vid universitet och högskolor.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Lärosäte

Samtliga uppgifter redovisas per lärosäte.

Intäktstyp

Intäkterna redovisas per verksamhetsområde, per intäktstyp (anslag/bidrag/avgift), per finansiär. Indelningen av intäkterna i intäktstyper sker enligt lärosätenas fastställda resultaträkningar.

Finansiär

Datum
2013-09-12

Reg.nr

Intäkterna redovisas efter olika finansiärer, eller grupper av finansiärer, som direkta statsanslag, statliga myndigheter, EU etc. När det gäller forskningsbidrag särredovisas intäkterna från ett flertal finansiärer, exempelvis Vetenskapsrådet, Energimyndigheten, Cancerfonden.

Avsikten är att det skall vara möjligt att identifiera finansieringskälla för samtliga intäkter till sektorn. Med finansiär avses den ursprungliga finansiären, inte motparten i de fall de avviker från varandra, exempelvis vid gemensamma forskningsprojekt. Detta redovisningssätt avviker från statsredovisningen, men behövs för att kunna avgöra vilka som finansierar verksamheten vid universitet och högskolor. I den ekonomiska mallen finns det ett särskilt blad med definitioner av vissa finansiärskategorier som kan uppfattas som oklara.

Verksamhetsgren/Område

Såväl intäkter som resultaträkningar redovisas uppdelade i områden (tidigare verksamhetsgren), dvs. utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning, konstnärligt utvecklingsarbete och utbildning på forskarnivå. Dessa områden delas i sin tur in i utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev och uppdragsverksamhet, respektive forskning/konstnärligt utvecklingsarbete och utbildning på forskarnivå och uppdragsforskning. Vid SLU finns även verksamhetsgrenen Fortlöpande miljöanalys.

1.1.5 Referenstider

Uppgifterna samlas in för budgetår, dvs. fr.o.m. 1997 kalenderår. Inför övergången till kalenderår var budgetåret 1995/96 18 månader, tidigare var budgetåret brutet. Eftersom 1995/96 inte är jämförbart med andra år har uppgifterna inte publicerats.

1.1.6 Fullständighet

Populationen omfattar samtliga universitet och högskolor. Enskilda utbildningsanordnare med examenstillstånd för psykoterapi omfattas inte av undersökningen. Deras verksamhet är marginell i sammanhanget och eftersom deras verksamhet består av betydligt mer än högskoleutbildning (de bedriver ingen forskning) finns inte motsvarande ekonomiska uppgifter som för övriga utbildningsanordnare.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitligheten totalt

De inkomna uppgifterna jämförs med uppgifterna i respektive lärosätes årsredovisning. Resultaträkningen för enskilda utbildningsanordnare ser annorlunda ut jämfört med statliga lärosäten. Finansiella intäkter respektive finansiella kostnader ingår för dem inte i verksamhetsutfall/ rörelseresultat i årsredovisningen, utan redovisas i ett särskilt avsnitt för finansiella poster. (Posten ”årets kapitalförändring” påverkas dock inte av detta.) I ekonomiska mallen redovisar dock de enskilda utbildningsanordnarna på samma sätt som statliga lärosäten.

Eftersom de insamlade uppgifterna med få undantag överensstämmer med lärosätenas årsredovisningar bedömer Universitetskanslersämbetet att den ekonomiska statistiken om högskolan håller hög kvalitet.

Datum
2013-09-12

Reg.nr

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken om högskolans ekonomi utgår från lärosätenas årsredovisningar som fastställs av lärosätenas styrelser och revideras av Riksrevisionen. Eftersom statistiken kontrolleras mot årsredovisningarna antar ämbetet att uppgifterna håller hög kvalitet. När det gäller intäkter per finansiär hämtas uppgifterna från lärosätenas internredovisningar.

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Populationen för undersökningen om högskolans ekonomi utgörs av alla universitet och högskolor (både statliga och med enskild huvudman). Enskilda utbildningsanordnare med examenstillstånd inom psykioterapi omfattas inte av undersökningen.

2.2.3 Mätning

Ekonomisk statistik för universitet och högskolor lämnas av lärosätena via enkäter som de hämtar på UK-ämbetets hemsida. Information om insamlingen sänds till lärosätena, med kopia till ämbetets kontaktpersoner, i slutet av november aktuellt det år som insamlingen avser. Sista svarsdatum är 28 februari året därpå. Påminnelser har sänts till ett flertal kontaktpersoner.

Mätfel härledas från svårigheter att definiera vilka intäkter som avser olika verksamhetsområden men denna svårighet gäller generellt för lärosätets redovisning och inte enbart för statistiken. Mätfel kan också förekomma från oklara definitioner. För att avhjälpa sådana fel i så stor utsträckning som möjligt finns del en manual till insamlingen, dels definitioner av finansiärer som kan uppfattas som oklara. Eventuella övriga fel torde fångas genom de kontroller ämbetet genomför.

2.2.4 Svartsbortfall

Undersökningen är en totalundersökning. Alla universitet och högskolor besvarar enkäten.

2.2.5 Bearbetning

Resultaträkningen i de insamlade uppgifterna jämförs med respektive lärosätes resultaträkning. Därefter kontrolleras att de olika delarna av finansieringsuppgifterna summerar till resultaträkningens olika delar. Övriga uppgifter från årsredovisningen kontrolleras.

Vid eventuella oklarheter kontaktas respektive lärosätes kontaktperson. Ofta kan nya versioner av mallen behöva begäras in. Även efter ändringar skall dock uppgifterna i ekonomiska mallen stämma med respektive lärosätes fastställda resultaträkning enligt ovan.

Efter att alla mikrokontroller genomförts laddas uppgifterna i en intern databas och ytterligare kontroller genomförs innan uppgifterna publiceras på den externa webben.

Eventuella avvikelser från lärosätenas fastställda resultaträkningar dokumenteras i tabeller och NU-statistikdatabas. Dokumentationen sker genom noter i berörda tabeller

Datum
2013-09-12

Reg.nr

och korta beskrivningarna av avvikelserna i berörda informationstexter i NU-statistikdatabasen.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden görs i undersökningen

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen av högskolans ekonomi genomförs varje år.

3.2 Framställningstid

Lärosätena lämnar uppgifterna 28 februari, dvs. en vecka efter att årsredovisningarna har fastställts. Granskningen påbörjas sedan direkt och pågår cirka 1,5 månader. Så fort uppgifterna har kvalitetssäkrats publiceras de på ämbetets hemsida i den så kallade NU-statistikdatabasen. Framställningstiden är alltså kort och uppgifterna är mycket aktuella när de publiceras.

3.3 Punktlighet

Den senaste ekonomiska statistiken publicerades 10 april 2013, dvs. i enlighet med publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik. Ursprungsdatum var 19 april, men eftersom statistiken var färdig reviderades planen.

B. 4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Jämförbarheten är god sedan 1997. Den ekonomiska statistiken utvecklas kontinuerligt och det innebär bl.a. att nya fördelningar har tillkommit. Fram till och med 2003 finns det smärre luckor i uppgifterna om finansieringen. Det gäller bidrag till ordinarie grundutbildning samt intäkter av beställd utbildning som endast redovisats ospecificerat tidigare men som sedan 2004 redovisas uppdelade per finansiär.

4.2. Jämförbarhet mellan grupper

Lärosätenas intäkter redovisas såväl i form av resultaträkningar per område som indelade per finansiär och område. Jämförbarheten är god mellan de olika redovisningsgrupperna.

4.3 Sammanvändbarhet

Resultaten från insamlingen av uppgifter om högskolans ekonomi kan användas för att relatera andra uppgifter om universitet och högskolor. Uppgifterna används också för rapportering av utbildningsstatistik till OECD, Eurostat och Unesco.

Statistiska centralbyrån producerar vartannat år uppgifter om forskning och utveckling inom universitets- och högskolesektorn. Ämbetets uppgifter om intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå finns förtryckta i SCB:s enkät, men de bearbetas och omräknas till intäkter för FoU. Insamlingarna skär uppgifterna på olika sätt och kompletterar därmed varandra.

Uppgifter från insamlingen används av SCB som underlag till SM om utbildningskostnader.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

- NU-statistikdatabasen
- Analyser i Årsrapport om universitet och högskolor inklusive omfattande tabellbilaga med ekonomisk statistik.
- Andra analyser

5.2 Presentation

Statistiken presenteras i form av text, tabeller och diagram.

5.2 Dokumentation

Utöver detta dokument finns dokumentation av arbetet med undersökningen.

5.4 Tillgång till data

Samtliga insamlade data publiceras i NU-statistikdatabasen.

5.5. Upplysningstjänster

För upplysning kontakta Universitetskanslersämbetet, Analysavdelningen, telefon 08-563 085 00, eller e-post registrator@uk-ambetet.se.